

ממתק לישבת

זמני השבת

ירושלים תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 5:34 5:48 5:39
אאת השבת 6:45 6:47 6:48

נהנים עם איצו

איצו בנות כתיבה!
כתיבה נהנית!

גם אני כתיבה נהנית!

כתיבה נהנית כתיבה?

כתיבה נהנית כתיבה!
כתיבה נהנית כתיבה!

נס על הים

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם - 67'
ש"ש

תקציר: ר' ישעיהו ברוזקי, אלמן המאפל בשני ילדים, יצא למסע לעבר ארץ הקודש, בימים בהם דרך בזה היתה ארצה ומלאת מכשולים. לאחר חדשים הגיעו לחלקו האחרון של המסע, הפלגה מלבנטון. בלית ברירה עלו על ספינת פשא קטנה, טעונה בעצים.

הנה, אנו מפליגים ילדים!
הספינה יוצאת אל הים הפתוח.
הים נראה רגוע, נראה
שנסיעה קלה וקצרה מפתנה לנו.
ואחריה סוף סוף בעזרת השם,
אישם החלום...

שנים הילדים, הגיע
הזמן לתקון מצות...

מדוע הם בלם
התחילו להתרוץ על
הספון? אהה, זוהי
רוח מזיקה.

לקשר את המפרשים!
הסופה הזאת לא
ברירה לספינת שלנו.
לפתח!

השם אתנו ילדי הקרים,
מביט עלינו ושומר.

לקפל!

במסעתי הגימה

מאת עוזי קפלון

ביאושו כי אין טוב מן האמת, או, לפחות, חלק מן האמת...
"ובכן", כחפת בגרוננו, "האמת היא, שאסור היה לי לגלות, יען פרטים אישיים של המלך אלה, ולכן נסיתי לטשטש.. אבל אם כל כך חשוב לך לדעת, אז הנה האמת כלה: המלך סבל ממחלה פתאומית ונדירה ביותר. ברגע בו נודע לו כי מנה לקיסר, התרחבה רגלו משום מה בבת אחת והוא לא הצליח לחלץ את נעלו מעל רגלו! כמו עיני ראיתי זאת ואני מוכן להשבע על כך!"

"אין צורך בשבועה", הגיב רב הרפינס בקרירות. בחושי המחדדים חש כי הפעם דובר אמת האיש. "ומה נתת לו?"
גם הפעם לא היה ליווליוס כלום בראש מחוץ לזין שרף.. אך הוא לא העז להציע זאת שוב. "לא ממש נתתי לו תרופה", הודה בהירות, "אך אני רפאתי אותו! הבן שלך בעצמו אמר לקיסר, כי עצם נוכחותי תגרום לכך רגלו להצטמק בחזרה!"

רב הרפינס נתן בו עינים בוהנות, ושקע במחשבות לרגע. הוא זכר את הפסוק "שמועה טובה תדשן עצם" והבין מיד מה התרחש שם, באהל הקיסר החדש.. הוא אמר בשקט: "אני מאמין לך!" ויווליוס נשם לרוחה. אך רב הרפינס המשיך: "אני מבין כי דוקא אתה הצלחת להרגיז את הקיסר בצורה יוצאת מן הכלל. השאלה שלי היא, אם המעשה בו הכנסת את הקיסר, קשור בצורה פלשה לילדים? לילדים שלי?" ופניו של יוליוס הלבינו בבת אחת וגופו נתרעד מאימה. הוא חש פתיה במלפדת. עוד כמה שאלות וזהותו נחשפת ואז...

"הנח לי!", הצטרך בקול משנה, "אינך מבין שאני באמצע משימה רפואית? הרב שלךם זקוק לי! תן לי להכנס!"
רב הרפינס נצטדד, ופנה לאיש בחלוק הלבן את הדרך. פעת חש בברור כי טוב עשה, כאשר העלים מאזני האיש הלז את זהותו של ידעיה...

תקציר: רב הרפינס חש כי משהו אינו פשוטה. האם הרופא הזה, יוליוס, הוא אכן רופא? הוא מחליט לעכב אותו לברור קצור.

95 'אני מאמין לך'

חברי המשלחת הרפואית כבר נכנסו פגימה, להיכל מדרשו של רבי צדוק, ורק יוליוס תקוע בפניו.. הוא הביט ברב הרפינס בכעס. לו היינו מחוץ לחומה, הרהר בזעם, הייתי משסעו לגזרים. אבל כאן, בתוככי ירושלים, אני בימים שלו.. מה גם שהוא אביהם של שני הילדים להם... אני חייב לרצות אותו!

"לא הבנתי", פתח רב הרפינס תוך שהוא נועץ עינים חודרות ברומאי לבוש הלבן שמולו, "מה הביא אותך להיות נוכח באהל הקיסר בעת אותה פגישה חשוכה שתארת קדם. לו היית שר או מפקד בכיר, ניחא. אבל, לדבריה, אינך אלא רופא – מה לרופא באהל הקיסר בעת פגישה מדינית? והרי אינך טוען כי הנך רופאו הצמוד של הקיסר..."

יווליוס לא התכוון לחקירה שכזו. הוא לטש עינים זועמות בפניו השלוות של החכם היהודי, תוך שהוא מנסה להמציא תרוץ נאות..

"אינני רופאו האישי של הקיסר", הודה יוליוס בשפל קול, "אבל.. אבל הזעיקו אותי באופן חד פעמי מפני שהקיסר קבל כאב ראש.. כן, כאב ראש נוראי שכזה, שהיו חייבים לקרא לי..."

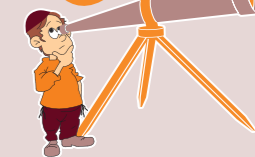
"ומה נתת לו?", שאל רב הרפינס בניחותא.

"אה.. במקרה שלו, סברתי שהכי מתאים היה להשתמש ב.. ב.. בכמה טפות של יין שרף..."

רב הרפינס גחך. "עוד פעם יין שרף?.. ואני שמעתי כי יין שרף גורם לכאב הראש!"

'דוקטור' יוליוס בא במצר. הוא הביט אנה ואנה כמחפש ישועה ואז החליט

דמות מהפרשה

פישלה הדיג

יום חמישי בבוקר בבחנות. עקרות בית חרוצות כבר באות לקנות את הדיגים לענג בהם את שלחן השבת, וידי עמוסות עבודה: פורס ומנקה, מפלט ואורז. "מה מחיר הסלמון?", מברר קלמן, קונה צבעוני.

הצבעתי לו לתוך המקרר בעל הדפנות השקופות. "זהו הסלמון הנורבגי. מחירו הוא שבעים שקלים לקילו, בקניית דג שלם. הסלמון הקנדי הוא זול יותר, ומחירו הוא ארבעים שקלים לקילו בלבד..."

"איך אתה מסביר את זה?", נשען קלמן על הדלפק. "הסלמון אותו סלמון! מה יש, לדיגים מנורבגיה צריכים להנפיק דרכון ויזה וזה עולה להם יותר?".

"כמובוך שלא", צחקתי. "אך כל ים מעניק לדג טעם אחר!".

"בדיק", נהנה קלמן. "זה מה שכתוב בפרשת בראשית 'ולמקוה המים קרא ימים'. מדוע ימים? הרי הימים מתחברים לים אחד! אלא שלכל ים יש תכונות שונות, עד כדי כך שהדבר משפיע על הדגים העולים ממנו! למרות שהאוקינוס של נורבגיה מתחבר לזה של קנדה..."

נזכרתי גם במפגש המפרסם בין האוקינוס ההדי לאוקינוס האטלנטי, בו נתן לראות בברור כי צבעו של ההדי ירק והאטלנטי כחל, והם אינם מתערבים זה בזה! אכן, העולם והטבע פלו מתנהג על פי תורתנו הקדושה...

קוראים בענין

מטבעות של זהב

האחים הצדיקים רבי אלימלך (מליז'נסק) ורבי זושא (מאניפולי) העמיסו תרמילים על כתפיהם ויצאו לנדוד בדרך. הם קבלו עליהם לערוך חמש שנות גלות, כדי לזכור את נפשם. במיוחד בקשו לעקר מלבם כל שמץ של הרגשת ישות עצמית וגאווה. ומה טוב לכך מהגלות, ה"מעטטת את המומון וממעטת את השם".

יצאו אפוא השניים לדרך. הם הלכו מעיר לעיר ומכפר לכפר. על-פי דמותם החיצונית נראו כשני קבצנים עלובים המחזרים על הפתחים. במרוצת השנים הללו ידעו שני האחים הקדושים עתים של רעב ומצוקה, ספגו בזיונות לרב, ופעם ארע שאף ספגו מהלמות של ממש. כל אלה לא הסבו להם קרטוב של צער. להפך, שמחים היו על כל בזיון והשפלה שנגפלו בחלקם, כי אז ידעו שגלותם משיגה את מטרתה.

כלל היה נקוט בידם של האחים הצדיקים - להתרחק מן העשירים והממחסים ואף מן הלמדנים הגדולים והרבנים המפורסמים. "כל הדבק בכבוד, הכבוד דבק בו", היו אומרים. משום כך הקפידו תמיד להמצא אך ורק בחברתם של האנשים הפשוטים ובקרוב מקבצי הנדבות וסועדי בתי ההתמחו.

חמש שנות הגלות שקבלו עליהם התקרבו לקצן. רבי זושא ורבי אלימלך סכמו ביניהם

לחפש לעצמם מקומות מגורים של קבע ולהפיץ אישיאש בעירו את דרך החסידות.

באותה שעה הזדמנו לעיר ליסקה, שבה פהו כמרא דאתרא הגאון רבי מנחם מענדל הורביץ, גדול בתורה ומיחס כאחד. מכיון ששמילא עמדה גלותם לקראת סיומה וכבר נתקבלה בלבם ההחלטה לחזר ולהיות נחבאים אל הפלים ולהתחיל להפיץ את החסידות בגלוי, נתעורר בלבם חשק לסור לבית הרב, המפלא בתורה ויראת שמים. חשבו, אולי ישמעו מפיו דבר תורה מרנין-לב או אמרה מעוררת שתחמם את לבם.

באו לבית הרב, עמדו פעניים בפתח ובקשו נדבה. נתן בהם הרב מבט בוחן ומיד הושיט להם יד חמה וברכם במאור-פנים ב"שלוש עליכם, יהודים". כעבר רגע שלח יד לכיסו והוציא מתוכו שני מטבעות, מטבע לכל אחד ואחד מהם. הודו האחים לרב על נדיבות לבו, ושרכו את רגליהם משם, מאכזבים על שלא זכו לשמע דבר תורה מפיו.

בצאתם מבית הרב גלו האחים לתדהמתם כי ביד כל אחד ואחד מהם דינר זהב. הביטו איש באחיו ודאגה עלתה על פניהם. פנה רבי אלימלך לאחיו ואמר: "אלימלך מפחד להחזיק בדינר זהב זה, שמא טעה הרב ונתפון למטבע נחשת, ונמצא אלימלך נהנה מן הגזל".

נהנה רבי זושא בראשו ואמר: "זושא חושש להחזיק בדינר זהב זה, שמא טעה הרב

מליסקה בטביעת עינו, וסבור היה כי שני העניים שלפניו תלמידי-חכמים הם, ונמצא זושא גונב דעת הבריות".

נשא רבי אלימלך את עינו אל אחיו ואמר: "זושא יקירי, אם משום כך, יכול אתה להיות רגוע, שהלוא תלמיד-חכם אתה. אך אלימלך איננו רגוע, שמא טעה הרב ולא נתפון לתת לו אלא מטבע של נחשת".

כעבר רגע הוסיף רבי אלימלך: "ואם אמנם התפון המרא דאתרא לתת מטבע של זהב, הרי המצב חמור שבעתים. עלולה להפנס באלימלך מדת הגאווה, באמרו בלבם - הנה, גם כשלושב הוא בגדי קבצן עלוב, נותנים לו דינר של זהב, כדרך שנוהגים בתלמידי חכמים. מכאן שהשכינה שורה על פניו!".

שקעו השניים בהרהורים, עד שהתעורר רבי זושא ואמר: "חלילה לך אחי אהובי מלהטיל דפי בנשמתך הטהורה ולהכתימה בכתם הגאווה. ואולם ברור כשמש כי טעות היתה כאן וכי דינרי הזהב אינם שלנו. הבה נשוב לביתו של המרא דאתרא ונחזירם לו".

אמרו ועשו. חזרו האחים הצדיקים לבית הרב מליסקה והטילו על שלחנו את שני הדינרים. "אין רצוננו, חלילה, להנות מן הגזל", אמרו לגאון, "מן הסתם נתחלף לו לכבוד תורתו, מטבע נחשת במטבע של זהב, שהרי אין נותנים לקבצנים דינרי זהב".

הביט בהם הרב מליסקה וחיך בעינו. "לא, רבותי, שום טעות לא נפלה כאן. איש אינו מחליף נחשת בזהב. אלא מה? ברוך השם יש לי טביעת עין טובה. הפרתי בכם שראויים אתם לנדבה הגונה, ועל-כן נתתי לכם כפי שנתתי. קחו בחזרה את המטבעות כי שלכם הם".

רבי זושא ורבי אלימלך הביטו ברב מליסקה נבוכים והססו אם להושיט את ידם אל המטבעות. לפתע הרצינו פני הרב מליסקה. נתן באחים עינים חודרות ואמר: "נדמה לי, שיהודים שערכו גלות במשך כמה שנים רצופות, צריכים היו להגיע למדרגה של בטול גמור. להכנעה ממש, ללא קרטוב של החשבה עצמית. להיות תמימים ממש ולקבל בהשלמה ובאהבה לא רק בזיונות ויסורים, אלא גם טוב ונחת".

נדדעו רבי זושא ורבי אלימלך עד עמקי נשמתם מהדברים הנוקבים. חיש-מהר נטלו את המטבעות ויצאו שחוחי קומה ומשפלי עינים מבית המרא דאתרא.

אכן, הם זכו לשמע את אשר היו צריכים לשמע. בו במקום קבלו עליהם שנת גלות נוספת.

מחכימים ונהנים

לא להוסיף חטא

לאחר שחטא האדם, התחבא מפני השם: "כי עירם אנכי ואחבא". אמר לו השם: "מי הגיד לך כי עירם אתה". פרושו זאת חסידים, שגם אם חטא האדם, אל לו לשקע עוד בחטא, אלא עליו להתייצב לפני השם ולהטהר.

והביאו על כך ספור: הצאר הרוסי, ניקולאי, נסע פעם אחת בדרך. בכל הגשרים והדרכים הצבו שומרים, להבטיח שהנתיב יהיה פנוי. חיל אחד, יהודי, הפקד על אחד הגשרים. כשחלפה השעה שהצאר היה אמור לעבר בה, חשב שכנראה לא יעבר הצאר היום. פשט את בגדיו וירד לרחץ בנהר. פתאום שמע את שקשוק גלגלי מרכבת הצאר. זנק מהמים עירם וסמן בידו שהדרך פנויה. קרא לו הצאר ושאלו איך העז להתייצב לפני עירם. השיב היהודי: "אמנעם חטאתי שעזבתי את משמרתתי, אך האם בשל כך אוסיף לחטא ואעכב את מסעו של הקיסר?!"

בנית משפחת גאולה

צדיקה: אפא, כישועים לי!

אפא: אז תלך להבין לנו פשוטה כמעט וחדש על פרושן בראשית, לומר בסעודת לטבת.

צדיקה: אבל פרושן בראשית כל כך מפורט! איזה דבר חדש ומועיל אני יכול למצא בה?

שרי: אין פרושה בתורה שאי אפשר למצא עליה חידושים! אבל בכל זאת, הלואי שפשוט כבר יגיע ויתקפו דברי חכמינו זכרונם לברכה: "תורה חדשה מאת תלא" - תורתו של מלך הפסים. אז יהיו חידושים אפתיים בשופע...

אבא: נכון, בשופטים יבוא הוא יגלה סודות אין סוף שופספתרים בתורה פאחורי הפלים, האותיות ואפילו הפתחים. אבל אם אתם רוצים, אתם בהחלט יכולים לתת לנו ולאוחרים לטעם בהתורה החדשה והפחותת של הפשוט. כי טעיה בין הפשוטות העמיקה והפנימית של דברי התורה כבר התגלתה לנו בתורת החסידות.

אפא: קדימה, פתחו ספרים, אנחנו פחכים לשופע...

